บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ชีวิตทุกชีวิตต่างมีความปรารถนาในการดำรงอยู่ด้วยเป้าหมายเดียวกัน คือ การกินดีอยู่ดีในสังคมที่ตนอยู่ และด้วยเป้าหมายดังกล่าวนี้เอง ที่ทำให้แต่ละผู้คนต่างแสวงหาให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ จึงเกิดมีการคิดค้นกรรมวิธีการผลิตขึ้น และวิวัฒนาการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพอยู่ตลอดเวลา จึงเกิดการแข่งขันกันในการผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการ ซึ่งเป็นตัวการสำคัญก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของการผลิตและเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ อันมีผลกระทบต่อชีวิตไปพร้อม ๆ กัน (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, 2540 : 5) และจากการพัฒนาเศรษฐกิจช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยมีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางแต่ว่าไม่ประหยัด ไม่มีแผนการจัดทรัพยากร และไม่มีการป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่มีสภาพเสื่อมโทรม เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้ประโยชน์และผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2528 : 3)

ในปัจจุบันความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทวีมากขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษของน้ำ อากาศและเสียง เพราะการขยายตัวอย่างกว้างขวางของเทคโนโลยี การเพิ่มขึ้นของประชากร เกิดการขยายตัวของชุมชนและความต้องการพลังงานเพื่อรองรับสิ่งที่เกิดขึ้น ทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา สำหรับประเทศไทย ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น สาเหตุสำคัญคือ มนุษย์ ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิดเป็นผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นผู้ทำลายความสมดุลของธรรมชาติ ทั้งโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์และความเห็นแก่ตัวของบุคคลบางคน

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม จนมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งเห็นได้จากผลเสียจากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมอย่างรุนแรงเพราะเมื่อฝนตกโดยไม่มีป่าไม้เป็นเกราะกำบังให้แก่พื้นดินแล้ว การสึกกร่อนของดินก็จะเพิ่มมากขึ้น ทำให้ห้วย หนอง คลอง บึง รวมทั้งแม่น้ำต่าง ๆ ตื้นเขิน

และเป็นเหตุให้กระแสน้ำซัดไหลบ่าท่วมหมู่บ้าน เมืองและไร่นา เสียหายและก่อให้เกิดอุทกภัยในฤดูฝนอีกด้วย

ดังนั้น ในการแก้ปัญหาดังกล่าวจำต้องแก้ปัญหาที่ตัวมนุษย์ โดยปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อที่เหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ทุกคน และให้การศึกษาทั้งภายในและภายนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงความสมดุล พร้อมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิตตลอดไป การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจถึงความสำคัญคุณประโยชน์และวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ถูกต้อง ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (สุพรรณี มีเทศน์, 2544 : 2)

โรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่เด็กทุกคน และการให้การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นกระบวนการก่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก ทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2540 : 6) และลัดดาวัลย์ กันหสุวรรณ (2535 : 2) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นกระบวนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิดถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม จนเกิดค่านิยมในการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและแสดงออกที่เหมาะสมเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 35 วรรคสาม กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคลซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลประกอบด้วย 4 งาน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นขอบข่ายของงานด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2542 : 2)

ดังนั้น การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ มีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ช่วยให้นักเรียนมีชีวิตการเรียนอย่างมีความสุขและปลอดภัย ถ้าโรงเรียนสามารถจัดสิ่งแวดล้อมทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนได้ดีถูกต้องตามมาตรฐานการศึกษาสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษานักเรียนย่อมมีคุณลักษณะที่ดีในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนนำคุณลักษณะที่ดีที่ได้จากโรงเรียนไปพัฒนาที่บ้านและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมและความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนมีค่านิยมและเจตคติที่พึงประสงค์ต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงได้บรรจุเนื้อหาสิ่งแวดล้อมไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2535 : 25) ได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงามและปลอดภัย

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนและชุมชนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขปรับปรุงปี พ.ศ. 2546 ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาในลักษณะของมวลประสบการณ์ทั้งหลายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากร หลักสูตรแบบเรียนและสื่อการสอน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาจิตใจ สร้างความตระหนัก สู่การปฏิบัติอย่างยิ่งขึ้นไป การร่วมกันรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนและประเทศไทยดำรงอยู่ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และนักเรียนมีความตระหนักที่พฤติกรรมตามความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินภายนอก ซึ่งกำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียน ในมาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึก เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. รักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

2. ปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

เพื่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากความคิดของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู

ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลในชุมชนและนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรการ และกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน จึงได้ข้อสรุปเป็นการจัดกิจกรรมจำนวน 9 กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนในปีการศึกษา 2551 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง)

กิจกรรม	รายละเอียดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข
1. ค่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม	- รักความสะอาด - รักต้นไม้ - รักธรรมชาติ	- ความสกปรก - ทำลายต้นไม้ - ทำลายธรรมชาติ รังแกสัตว์
2. ธนาคารขยะ	- ขยะจำพวกแก้ว - ขยะจำพวกโลหะ - ขยะจำพวกกระดาษ	- การแยกขยะ ไม่ใช้ของฟุ่มเฟือย
3. โรงเรียนสีเขียว	- การปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ - การทำสวนหย่อม	- การทำลายต้นไม้ - การรักษาดูแล รดน้ำต้นไม้
4. ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ร่วมใส่ใจสิ่งแวดล้อม	- วันลอยกระทง - วันพ่อ - วันแม่ - ประเพณีแห่เทียนจำนำพรรษา ใช้วัสดุที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมจากธรรมชาติ ไม่ใช้โฟม	- ไม่ใช้วัสดุจากโฟม - ไม่ใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษ
5. รียูส (Reuse)	- การนำของที่ใช้แล้ว มาใช้ใหม่	- ใช้ของอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	รายละเอียดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข
6. รีไซเคิล (Recycle)	- การนำของที่ไม่ได้ใช้กลับมาทำใหม่ใช้อีกครั้ง เช่น กระดาษ	- ใช้ของอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักคิดดัดแปลง
7. ตาวิเศษ	- ทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นทาง - ทิ้งขยะลงถัง ตามที่กำหนด	- การทิ้งขยะให้ถูกที่ - ความเห็นแก่ตัว - การรักษาความสะอาด
8. ไทรใหญ่ร่วมใจใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	- การใช้ถุงผ้า แทนถุงพลาสติก	- ลดปริมาณขยะที่เป็นถุงพลาสติก - ไปซื้อของเตรียมถุงผ้าใส่แทนถุงพลาสติก
9. ปลูกฝังสร้างนิสัยประหยัดน้ำประหยัดไฟ	- การประหยัดน้ำ - การประหยัดไฟ	- ปิดน้ำ ปิดไฟ ทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน - ใช้น้ำใช้ไฟอย่างประหยัด

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานตามโครงการที่ผ่านมา ผู้รับผิดชอบโครงการได้มีการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของโครงการเท่านั้น ผู้ประเมินตระหนักดีว่าการประเมินผลจะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนางานของโรงเรียน โดยเฉพาะการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Purpose) ที่วางไว้ และได้สารสนเทศเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการในโอกาสต่อไป โดยใช้รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ได้แก่ การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) การประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation : P) และการประเมินผลผลิตของโครงการ (Product

Evaluation : P) มาเป็นกรอบในการประเมินสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผล จะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงหรือขยายผลการดำเนินงานโครงการต่อไป

เนื่องจากผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ตามโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) มิใช่มีเพียงผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน เท่านั้น แต่ยังมีผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ เช่นสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เป็นวิทยากร และให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ดำเนินการตามโครงการอีกด้วย เนื่องจากผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ผู้นำชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่า ครู ผู้ปกครองโรงเรียนวัดไทรใหญ่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ หรือแผนงานตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เป็นกระบวนการที่บ่งชี้ถึงคุณค่าของแผนงาน/โครงการ ว่าต้องทำทั้งก่อนเริ่มโครงการ ดำเนินโครงการและภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว เพื่อปรับปรุงงานนั้นให้มีประสิทธิภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2535 : 7) ดังนั้น การประเมินโครงการเพื่อตรวจสอบ พิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการ ผู้ทำหน้าที่ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักการของการประเมินโครงการ เช่น ความหมาย จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมิน องค์ประกอบของการประเมิน วิธีการประเมิน ประเภทของการประเมิน ขั้นตอนการประเมิน แนวคิดและโมเดลในการประเมินและการกำหนดขอบเขตของการประเมินและการดำเนินการของโครงการ ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทำให้โครงการนี้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำเนียร สุขหลายและคณะ, 2540 : 205)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่า โครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปลูกฝังแนวคิดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้เป็นบุคคล ที่มีคุณภาพเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ทั้งนี้หวังว่า ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาการเรียนรู้การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ของผู้บริหารโรงเรียน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางในการ

ประยุกต์ใช้เพื่อการประเมินโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) และเป็นแนวทางแก่โรงเรียนอื่น ในการพัฒนาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง)โดยใช้รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) โดยทำการประเมินด้าน บริบท ปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิต ของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง)

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู และนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม 2 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้สึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) ด้านพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ขอบเขตของการประเมิน

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ประจำปีการศึกษา 2551 ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 9 กิจกรรม คือ

1.1 กิจกรรมค่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2 กิจกรรมธนาคารขยะ

1.3 กิจกรรมโรงเรียนสีเขียว

1.4 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยร่วมใส่ใจสิ่งแวดล้อม

1.5 กิจกรรมรียูส (Reuse)

1.6 กิจกรรมรีไซเคิล (Recycle)

1.7 กิจกรรมตาวิเศษ

1.8 กิจกรรมไทรใหญ่ร่วมใจใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน

1.9 กิจกรรมปลูกฝังสร้างนิสัยประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ

2. ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551โรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ที่เข้าร่วมกิจกรรม

นิยามศัพท์

ในการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) ผู้ประเมินได้นิยามศัพท์ ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อปลูกฝังการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมจำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมค่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) กิจกรรมธนาคารขยะ 3) กิจกรรมโรงเรียนสีเขียว 4) กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยร่วมใส่ใจสิ่งแวดล้อม 5)กิจกรรมรียูส (Reuse) 6) กิจกรรมรีไซเคิล (Recycle) 7) กิจกรรมตาวิเศษ 8) กิจกรรมไทรใหญ่ร่วมใจใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน 9) กิจกรรมปลูกฝังสร้างนิสัยประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ

2. การพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียน 2 ด้าน คือด้านการสร้างความรู้สึกให้รักษาสิ่งแวดล้อม และด้านส่งเสริมพฤติกรรมในการปฏิบัติตนให้รู้จักการรักษาสิ่งแวดล้อม

3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ให้ได้ประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งหาทางกำจัด และป้องกันมลพิษหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษไม่ให้เกิดขึ้น

4. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ในหลายรูปแบบเพื่อช่วยกันทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น

5. การประเมินโครงการ หมายถึง การได้มาซึ่งข้อมูลของการดำเนินโครงการ ทำให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือแก้ไข หรือยุติ โดยนำรูปแบบจำลองซิป (CIPP Model) มาใช้ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context) เป็นการประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของโรงเรียน จุดหมายของหลักสูตร คุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวังของสังคม และความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง

5.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) เป็นการประเมินความพร้อมในการดำเนินโครงการด้านเป้าหมายของโครงการ บุคลากร งบประมาณ สถานที่และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

5.3 การประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process) เป็นการประเมินความพร้อมของขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ ได้แก่ ขั้นเตรียมการ (Plan) ขั้นดำเนินการ (Do) ขั้นประเมินผล (Check) และขั้นปรับปรุงแก้ไข (Action)

5.4 การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติตนของนักเรียน และพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการประเมินผลโครงการทำให้ทราบถึงความต้องการด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลกระทบของการดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง)

2. ผลการประเมินโครงการจะทำให้ได้แนวคิดและยุทธศาสตร์การบริหาร กระบวนการบริหารที่ประสบผลสำเร็จในการปลูกจิตสำนึกในด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมเชิงอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม แก่นักเรียน

3. ผลการประเมินสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวัดไทรใหญ่ (นนททิวากรราษฎร์บำรุง)

4. ผลการประเมินโครงการครั้งนี้ จะเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ของโรงเรียนอื่น ๆ ได้นำไปใช้ในโอกาสต่อไป